

Hallintovaliokunta on antanut lausuntonsa maakuntalakiluonnoksesta - lausunnossa kannanottoja myös maakuntien valvontajärjestelmästä

Eduskunnan hallintovaliokunta on antanut lausunnon HvL 3/2018 maakuntalakiluonnoksesta (päiväty 22.3.2018). Kuntatarkastajat ry:n hallituksen jäsenet ovat pyrkineet vaikuttamaan maakuntalain tarkastustointia koskeviin säädöksiin useissa yhteydenpidoissa VM:n, VTV:n, Kuntaliiton ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan kanssa. Annoimme myös lausuntomme valtiontalouden tarkastusvirastoa koskevan lain 2a §:stä. On hienoa, että vaikuttamisellamme alan asiantuntijoina on ollut vaikuttavuutta.

Hallintovaliokunta on esittänyt eräitä muutoksia ja tarkennuksia maakuntalakiluonnokseen (lainaukset suoraan lausunnosta):

1. ”Valiokunta yhtyy asiantuntijalausunnossa esitettyyn ja esittää maakuntalain 54 §:stä poistettavaksi maininnan sisäisen tarkastuksen kuulumisesta liikelaitoksen johtokunnan tehtäviin. Maakunta ja liikelaitos ovat samaa organisaatiota, eikä liikelaitos ole erillinen oikeushenkilö.”
2. ”Kuntalain uudistuksen yhteydessä tilintarkastajan tehtävistä nimenomaan poistettiin valtionosuusien käytön tarkastusta koskeva tehtävä siitä syystä, että kuntien valtionosuus on yleiskatteellista. Edellä todetuista syistä hallintovaliokunta esittää, että mainitusta 3 kohdasta poistetaan rahoituksen käytöstä annettujen tietojen tarkastus.”
3. ”Hallintovaliokunta katsoo, että maakunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen ristiriidattomuuden erillinen tarkastus on tarpeeton, koska toimintakertomus on osa maakunnan tilinpäätöstä ja toimintakertomuksen tietojen oikeellisuuden tarkastaminen on siten osa tilinpäätöksen tarkastamista.” (108 §, 1 mom. 5 kohta poistetaan)
4. ”Hallintovaliokunta pitää tiedonsaantioikeuksia koskevaa sääntelyä perusteltuna tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tehtävien erilaisuus huomioon ottaen. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valmistella maakunnan omaa tarkastusta koskevat asiat. Sen tehtäviin ei kuitenkaan sisälly varsinaisia tarkastustehtäviä. Ehdotettu sääntely vastaa myös kuntalain sääntelyä.”

Voimaanpanolain vaikutus hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämiseen:

”Ehdotetun voimaanpanolain 1 §:n mukaisesti ensimmäisen maakuntavaltuuston toimikausi alkaa vuoden 2019 alusta. Maakuntavaltuuston on viipymättä järjestäytyttävä ja valittava maakuntahallitus sekä muut maakunnan toimielimet. Tarkastuslautakunta valitaan näin ollen heti maakuntavaltuuston järjestäytyttyä. Tarkastuslautakunnan on aloitettava toimintansa välittömästi ja käynnistettävä muun muassa tilintarkastajien valintaprosessi.

Maakunnan talousarvio ja tilinpäätös laaditaan maakuntalain 13 luvussa ja tarkastetaan maakuntalain 14 luvussa tarkoitetulla tavalla ensimmäisen kerran vuodelle 2019. Tämä tarkoittaa muun ohella, että vuodelta 2019 laaditaan arviointikertomus ja suoritetaan tilintarkastus. Arviointikertomuksessa tulevat siten arvioitaviksi muun muassa maakunnan käynnistämiseen ja organisoitumiseen liittyvät toimet.”

Hallintovaliokunnan lausunnossa on yllä mainitusti nostettu esille, että tarkastuslautakunnan ensimmäisessä arviointikertomuksessa arvioidaan maakunnan valmisteluun liittyviä toimia. Tämä on hyvä huomioida maakuntavalmistelussa ja sen organisoitumisessa sekä valmisteluun osallistuvien tahojen kokoonpanossa, jotta tarkastuslautakunnan arvioinnin ja arviointityön valmistelun riippumattomuus ja objektiivisuus turvataan.